

Vilém Závada

český básník

* 22. 5. 1905 Ostrava-Hrabová, + 30. 11. 1982 Praha

Vilém Závada, přední český lyrik, absolvent Filosofické fakulty Univerzity Karlovy a dlouholetý zaměstnanec Národní a univerzitní knihovny, debutoval roku 1929 mimořádně vyzrálou sbírkou *Panychida*. Využil v ní sice uměleckých prostředků poetismu, zvláště jeho rozpoutané obraznosti, ale na rozdíl od jeho nezávaznosti a bezproblematičnosti je Zavadovo vyznění tragické a směřované k vědomí odpovědnosti. Závada měl v prvním období své tvorby blíže k expresionismu a symbolismu Otokara Březiny a Petra Bezruče. V samotném názvu (mše za mrtvé) se projevila autorova bolest za otce, za padlé ze světové války. Ještě hlouběji Zavadův tragický pohled zazněl ve sbírce *Siréna* (1932). Závada se v té době úzce stýkal s okruhem katolicky orientovaných autorů, zvláště s J. Čepem.

Spiritualistické vyznění poněkud ustoupilo ve sbírce *Cesta pěšky* (1937) a nahradila ho evokace kraje dětství a lidské solidarity. Na Mnichov 1938 a na stav ohrožení národní existence Závada reagoval metaforicky vypjatě ve sbírce *Hradní věž* (1940). Okupační situace člověka je zachycena ve sbírce *Povstání z mrtvých* (1946).

Na začátku 50. let se i Závada, již jako pracovník Svazu čs. spisovatelů, přidal sbírkou *Město světla* (1950) k opěvování "šťastného věku" - postavil zde do protikladu "město zlata" zasažené válečnou psychózou a optimistické "město světla". Pokusem o překonání tohoto schematismu byla sbírka *Polní kvítí* (1955), navazující na písňovou polohu některých sbírek Jana Nerudy.

Po dlouhé publikační pauze se Závada přihlásil knihou připravovanou celá 60. léta *Na prahu* (1970), sbírkou hořce laděných veršů životní reflexe. Závada byl po čistkách na začátku 70. let prakticky jediným významným českým básníkem, kterému bylo umožněno publikovat. Jeho závěrečnou sbírkou je smířlivě až optimisticky laděná kniha *Živote díky* (1977).

Zdroj: <http://www.libri.cz/databaze/kalendarium/>